D 373/5

# A BUDAPESTI M. KIR. KÖZÉPISKOLAI TANÁRKÉPZŐ-INTÉZETI GYAKORLÓ-FŐGIMNÁZIUM

# ÉRTESÍTŐJE.

1921—1922.

KÖZZÉTETTE:
OBERLE KÁROLY
IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1922

# A BUDAPESTI M. KIR. KÖZÉPISKOLAI TANÁRKÉPZŐ-INTÉZETI GYAKORLÓ-FŐGIMNÁZIUM

# ÉRTESÍTŐJE.

1921—1922.

KÖZZÉTETTE:
OBERLE KÁROLY
IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1922

Révai Testvérek Irod. Int. R.-T. Nyomdája; Ügynök-utca 8

I.

# A GYAKORLÓ-FŐGIMNÁZIUM FENNÁLLÁSÁNAK ÖTVENEDIK ÉVFORDULÓJA ALKALMÁVAL RENDEZETT ÜNNEPÉLYEN MONDOTT BESZÉDEK.

## 1. Dr. Békefi Remig beszéde.

Mélyen tisztelt Közönség!

A budapesti m. kir. tanárképző-intézet gyakorló-főgimnázium a fennállásának ötvenéves fordulójához jutott. A mai viszontagságos időben, midőn azt látjuk, hogy magyar hazánk darabokra törött, nemzetünk egysége felbomlott, állami szuverénitásunk illuzoriussá lett, a társadalom erkölcsi élete hanyatlott, anyagilag meg elszegényedtünk: — magyar embernek igazán nincs kedve ünnepelni. S mi ma mégis ünnepelni gyültünk egybe, hogy tanúságot tegyünk a munka megbecsüléséről.

Magyar nemzetünknek ezer szerencséje, hogy Szent-István királyunk a keresztény vallást a nyugati, vagyis a római egyháztól, s nem a keletitől vette át. Ez a tény eredményezte azt, hogy a nyugateurópai civilizáció hazánk keleti határáig, a keleti Kárpátokig elhatott, tovább nem is terjedt.

Ez a keresztény művelődés magával hozta az ő intézményeit, elsősorban az iskolákat. Így születnek meg nálunk is már a középkorban a falusi, városi, káptalani (székesegyházi), kolostori és udvari iskolák és az egyetemek a maguk tantárgyaival, módszerével, tankönyveivel és tanférfiaival. Ez utóbbiak sora bőven kiegészült ama tanult egyének közül, akik Páris, Bologna, Padova, Vicenza, Ferrara, Róma, Bécs, Prága és Krakkó egyetemét százával látogattak.

A hieronymiták deventeri és más iskolája volt a forrás, amelyből a humanista paedagogia vezérférfiai: Agricola Rudolf, Erasmus, Sturm János és Trotzendorf Bálint merítettek. Ezek meg Lutherrel és Melanchtonnal a protestáns iskolák mesterei lettek hazánkban is. Az iskolai törvények mellett megszületnek a tantervek és tanrendszerek, melyek az iskolai életet és tevékenységet irányítják vala.

A katholikus közoktatás vezetése a XVII. században a jezsuiták kezében van, akik a Ratio Studiorum-nak a didaktika és paedagogia egész területét átfogó tanításait és módszerét követik. A piarista Cörver és Bajtay tanulmányi rendszerükben koruk ujításait is érvényesítik.

Az állami szempontok az 1777-iki Ratio Educationis-ban testesülnek meg. Ezóta a katholikus iskolák eszerint igazodnak, mígnem 1806-ban a második Ratio Educationis lesz irányítójuk. Az önkényuralom idején 1850-ben az „Entwurf"-ot írják elő, amely — leszámítva a nemzeti szempontokat — sok helyes gondolatot vitt be hazai közoktatásügyünkbe.

Így talált bennünket az 1867-iki kiegyezés. Báró Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter az egész közoktatásügy átszervezésére gondolt. Figyelme mindjárt a tanárképzésre is ráirányult. Ő nagyon jól tudta, hogy a tudományegyetem feladata a tudomány művelése. Éppen azért a bölcsészettudományi kar nem állhat kizárólag a tanárképzés szolgálatában. Ezért állította fel már 1870-ben a budapesti tudományegyetem bölcsészettudományi kara mellett a tanárképzőt. Ennek kiegészítőjeként meg Pauler Tivadar vallás- és közoktatásügyi miniszter 1872 május 16-án, tehát éppen ma 50 esztendeje, elrendelte Budapesten a gyakorló-főgimnázium létrehozását.

A tanárképző-intézet fennállása óta a mai napig, a szerzett tapasztalatok és okulások alapján, nagy átalakuláson ment keresztül és ma is új szervezés előtt áll. A tanárképzőnek kettős a feladata. Egyrészről meg kell adnia a tanárjelölteknek saját szaktárgyukban a megfelelő szaktudást. Másrészről meg kell tanítania a tanárjelölteket arra, hogy jól tudjanak tanítani. A szakbeli tudományos ismeretek egy részét megkapja a jelölt a bölcsészettudományi kar előadásain. De ezenkívül ott vannak a tanárképző-intézeti előadások és gyakorlatok, melyeket egyetemi tanárok és jeles középiskolai tanférfiak a tanárképző megbízása alapján tartanak. A tanítás mesterségére azonban a tanárjelöltet a gyakorló-iskola tanítja meg. Természetesen a tanárjelölt az egyetemi és tanárképzői előadásokon előbb már megszerezte a filozófiai és paedagógiai tudományos ismereteket, amelyeknek birtokában kecsegtethet csak a gyakorlati paedagógia a kívánatos sikerrel. A gyakorló-főgimnáziumnak tehát a tanárkodás szempontjából olyan szerepe van mint az orvosi képzésnél a klinikának és a természettudományoknál a laboratóriumnak. Szóval a gyakorló-főgimnázium a nevelést és oktatást a gyakorlatban mutatja be s e munkába fokozatosan a tanárjelöltet is belevonja. S épen ebben van az érdeme. Mert a régi tanrendszerek pontosan és okszerűen elmondották ugyan, hogy mit és hogyan kell tanítani és miként kell fegyelmezni: de mindezt elmulasztották a valóságban igazolni.

Ily nagy jelentőségű munkát végzett ötven éven át a most jubileumot ülő budapesti tanárképző-intézeti gyakorló-főgimnázium. Megtanította a tanárjelölteket, hogy miként tanítsák és neveljék az ifjúságot. A gyakorló-főgimnázium megalapozásában Bartal Antal igazgatóé és Kármán Móré a főérdem. Velük és utánuk a jeles tudósok és tanférfiak egész sora osztozik a babérokon, melyeket ma a hála és kegyelet fűz homlokuk köré. Az első évben két, majd négy, 1907 óta meg nyolc osztályú gyakorló-főgimnázium ma már egy darab művelődéstörténet, melyet érdemes megszívlelni. Mint új intézménynek, sok előítélettel kellett megküzdeni; de lépésről-lépésre kivívta a maga igazát s egyre elismertebbé

tette a gyakorló tanárság jelentőségét. Nemes önérzet töltheti el mindazok lelkét, akiknek részük van e sikeres munkában. Mint a budapesti m kir. tanárképző-intézet elnöke, a magyar tanférfiú együttérző lelkével üdvözlöm a tudós tanári kart és arra kérem, neveljen a hazának olyan nemzedéket, melynek a tudása biztos, a szíve nemes, az akarata erős, az erkölcse tiszta, a hite szilárd, az érzülete hazafias, a munkája meg becsületes, mert csak ilyen utódok támaszthatják fel a régi Magyarországot.

Ezzel az ülést megnyitom.

## 2. Dr. Petz Gedeon: Az ifjúsághoz.

Visszaszállott lelkünk a multakba, megelevenült előttünk tanárképző-intézetünk ezen gyakorló-iskolájának félszázados története, kegyelettel adóztunk alapítói emlékének és megemlékeztünk vezetőinek, jeles tanárainak és tanárjelöltjeinek munkásságáról. A letűnt *mult* emlékeitől megválva, ebből a vigasztalan *jelenünk*-ből, amely minden magyar szívet mélységes szomorúsággal és keserű fájdalommal tölt el, hadd fordítsuk lelki szemeinket a *jövendő* felé, keressünk bátorító biztatást a jövő reménységében! Tihozzátok szólok, kedves fiaim, *iskolánk ifjúságához!* A ti éltetek is borúsabb, mint más ifjú nemzedékeké, — velünk együtt ti is átéltétek azt, hogyan lett az egykor nagy és boldog Magyarország belső rombolók és külső ellenségek gonoszságának áldozatává, és tinektek is kijutott részetek abból a szenvedésből, amely annak nyomában járt. De nem szabad csüggednünk, nekünk sem, nektek sem, — hinnünk és remélnünk kell, hogy jobb és boldogabb idők fognak ránk virradni; bíznunk kell abban, hogy bár hazánkra most sötétfelhős éjszaka borult, a felhők fölött mégis mindig ott vannak az örökfényű csillagok és az éjszaka sötétségét előbb-utóbb mégis csak eloszlatja a hajnal hasadása s a ködös homályon áttör a ragyogó napsugár!

Ámde ezt a verőfényes jobb kort ki is kell érdemelnünk, ki kell azt küzdenünk becsületes *munkával*, szigorú kötelességteljesítéssel. Teljesítsétek ti is buzgón kötelességteket, kedves fiaim, műveljétek ki elméteket, gyüjtsetek lankadatlan szorgalommal szellemi kincseket, értékes ismereteket, hogy majdan a komoly tudomány befogadására is fogékonyak legyetek.

A kitartó munkával azonban másnak is kell párosulnia: *erkölcsi érzésnek*. Hiszen „minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs“, enélkül nincsen megujhodás, nincsen boldogulás! Most látjuk, hogy nálunk is a hanyatlásnak és összeomlásnak főoka az erkölcsi romlás volt: ezért kellett nemzetünknek oly súlyosan bűnhődnie! Ezt a *hanyatlott* erkölcsöt *tisztultabb* erkölcsi felfogásnak kell felváltania. A ti szívetekben is éljen hát az istenfélelem, az igazságszeretet, az önzetlenség, a feljebbvalók iránt való tisztelet és a hűség és hála érzete azok iránt, akik otthon a családban s itt az iskola körében a ti javatokért fáradoznak!

Ezzel az erkölcsi érzéssel pedig benső kapcsolatban van *a nemzeti érzés, a hazaszeretet,* — az az érzés, amely egy nagyobb közösséget, melyet a nyelvnek, a közös történetnek és hagyományoknak kötelékei egyesítenek, még szorosabb egységgé fűz. Ez az érzés a hazáért való önzetlen munkálkodást jelenti, — jelenti a közösségért való lemondó önfeláldozást, jelenti a multnak szeretetét és a közös eszmények tiszteletét. Hogy az erkölcsi érzület és a nemzeti érzés valóban szoros kapcsolatban vannak, azt épp ezekben az időkben tapasztalhattuk: láttuk, hogy amikor az egyik gyöngül és elhal, a másik is elsenyved. És látjuk azt is, hogy az erkölcsi és a nemzeti érzésnek ez az együttjáró hanyatlása mily végzetessé válhatik hajdan hatalmas világbirodalmakra is és hogy sülyedésüket és pusztulásukat okozhatja! Valóban, most érezzük igazán, hogy *a haza* nem üres fogalom, amint azt a nemzetköziség álbölcsei el akarták velünk hitetni, — érezzük, hogy az reális valóság s hogy a haza szenvedése mindnyájunk szenvedése, a haza boldogulása mindnyájunk boldogsága!

Ennek a porbasujtott magyar hazánknak javáért kell munkálkodnotok tinektek is, kedves fiaim, buzgón, lázasan, minden erőtök megfeszítésével! Az újjáépítésből tinektek is ki kell vennetek részeteket — és a nemes haragnak s a szégyennek pírja égjen arcotokon mindaddig, míg ez a haza megalázva, letiporva, megcsonkítva gyötrődik! Amint a költő mondja:

„Romokba ezredév munkája dőlt,
A szent romot kezünk építse újra,
Henyén ne lásson senkit ez a föld!...
Élő hit edzze már a gyermeket,
Tegye szívét lánggá, karját acéllá, —
S fölkél a nap megint a hegy megett!"

(VARGHA GYULA: *Ébresztő.*)

Igen, kedves fiaim, küzdjetek e hazáért a szellem fegyvereivel, — de küzdjetek ha kell, ifjú karotokat megacélozva, *más* fegyverrel is! Akkor — hisszük — meg fogja nektek adni a Gondviselés, hogy megérjétek azt, amiben mi most még félig aggódva bizakodunk: meg fogjátok érni *Magyarország feltámadását!* Adja Isten, hogy úgy legyen!

### 3. Oberle Károly igazgató záróbeszéde.

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség!

A gyakorló-főgimnázium rendeltetése, hogy középiskolai tanárjelöltek gyakorlati kiképzésében vezető szerepet játszék. Egy félszázadon át ezt a feladatát úgy teljesítette, hogy a jelöltekkel megismertette az egyes tantárgyak iskolai kezelésének helyes és tökéletes módját; a neveléstudomány fejlődésével pedig lépést tartva, megtanította a jelölteket az iskolai élet okos irányítására.

Ez jól volt így egy félszázadon át — amíg volt egy boldog ország: szép Nagymagyarország.

Ma ebből már csak egy boldogtalan ország van: szegény Csonka-magyarország.

Sehol a világon nem ismert feladatok elé került így a magyar tanárság és elsősorban ennek az iskolának tanári testülete.

A magyar tanár értékét ma az szabja meg, hogy magyar szívének heve mennyire tudja izzóvá tenni tanítványai lelkét. Szünet nélkül eléjük kell tárnunk a rettenetes valóságot: mink volt — és mink van? Tudniok kell, mit kell visszaszerezniök határtalan készséggel, odaadással, s ha majd megszerezték, hogyan kell biztosítani a megtartását.

Ma már nem kalandozhatunk idegen tájakon úgy, hogy a fiúk megfeledkezzenek a megszállott területekről. Ma már nem merülhetünk el rég letűnt kultúrvilágok szemléletében úgy, hogy a saját kultúránk lehanyatlásának okairól megfeledkezzenek.

Nem fognak félreérteni, ha azt mondom, mit nekem a Yellowstone-park minden gyönyörűsége, mikor a Szent-Anna tavához, a Csorbatóhoz és megannyi szépséges tengerszemünkhöz nem vezethetjük fiainkat. Nem az Akropolisz és Gizéh csodáinak képe, hanem a kassai dóm, a brassai fekete templom, Fadrusz kolozsvári remekműve és pozsonyi összetörött szobrának képe legyen a fiúk lelkébe beleégetve.

Erre nem készítettek elő. De minden megtörtség, minden összeroppanás dacára így fogjuk nevelni tanítványainkat okulásul kandidátusainknak. Ha elődeink megtették kötelességüket a maguk korában, mi meg fogjuk tenni a jelenben, mert evégből állíttattunk ide, s majd szólhassanak rólunk is megbecsüléssel és tisztelettel az utódaink.

Ha mai együttlétünk és együttérzésünk hálaadás a jó Istennek a multban nyujtott segítségért, legyen ez egyúttal fohászkodás, hogy ezen tanári testület törekvéseinek, jószándékának megvalósítására a most kezdődő félszázadban is adja szent áldását! Amen.

## II.

## AZ 1921—22. ISKOLAI ÉV TÖRTÉNETE.

### 1. A király halála.

*Őfelsége IV. Károly, Magyarország apostoli királya 1922. április 1-én Funchalban, Madeira szigetén elhunyt. Április 6-án gyászistentiszteletet tartottunk emlékére.*

### 2. A Vallás- és közoktatásügyi miniszter a gyakorló-főgimnázium hivatalos nevét a következőképen állapította meg:

*Budapesti magyar királyi középiskolai tanárképző-intézeti gyakorló főgimnázium. (Gymnasium instituto regio Budapestiniensi professoribus erudiendis adiunctum.)*

### 3. Ünnepély a gyakorló-főgimnázium fennállásának ötvenedik évfordulója alkalmából.

1872 május hó 16-án kelt az a miniszteri rendelet, amely a középiskolai tanárképzőintézet mellett egy gyakorló-főgimnázium felállítását elrendelte. E napot tekintjük iskolánk születése napjának s ötvenedik fordulóján egy iskolai ünnepéllyel róttuk le hálánkat mindazok emlékének, akiknek intézetünk felállításában és felvirágoztatásában része volt. Róm. kath. vallású tanulóink e napon hálaadó istentiszteleten vettek részt. Dr. Auer Jenő apátúr mondott szentmisét a ciszterci-rendi tanárjelöltek segédletével. A mise folyamán Dr. Wagner József tanár előadta Hellmesberger hegedűszólóját. Utána folyt le a tulajdonképeni ünnepély az intézeti tornateremben, melyet ez alkalomra Rónay Kázmér tervei szerint Martos János tanár tanulóink segítségével drapériákkal és dísznövényekkel ékesített fel. Az ünnepélyen dr. Békefi Remig zirci apátúr, a Tanárképző-intézet tanácsának elnöke foglalta el az elnöki széket. Az ünnepély sorrendje a következő volt: *a) Himnusz,* énekli zenekari kisérettel az ifjúság, *b)* Dr. Békefi Remig megnyitó beszéde; *c)* Erkel: *Bánk bán*-jából *„Óh, Ég ura kérünk . . .“*, előadja az ifjúsági énekkar; *d)* Dr. Négyesy László egyetemi tanár beszéde az intézet volt tanárai nevében; *e)* Kéler: *Rákóczi-nyitány,* előadja az ifjúsági zenekar; *f) Dr. Pintér Jenő* tanker. kir. főigazgató beszéde a volt tanárjelöltek nevében; *g) Dr. Petz Gedeon,* egyetemi tanár, a Tanárképző-intézet igazgatójának beszéde a tanuló-ifjúsághoz; *h)* Oberle Károly igazgató záróbeszéde; *i) Nemzeti hiszekegy* (zenekari kisérettel), énekli az ifjúság. Az ünnepélyen felszólalt még dr. Viszota Gyula, tank. kir. főigazgató, a középiskolai ügyosztály főnöke, aki a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr képviseletében jelent meg. Jelen voltak a nevezetteken kivül még: dr. Imre Sándor, V. K. miniszteriumi államtitkár, dr. Siegescu József, a Budapesti Pázmány Péter-Egyetem bölcsészettudományi karának dékánja, dr. Fröhlich Izidor, dr. Finánczy Ernő, dr. Pauler Ákos, dr. Heim Pál, dr. Scipiades Elemér egyetemi tanárok; dr. Németh Artúr, dr. Vajdinger Gyula min. osztálytanácsosok; a tanári testület volt tagjai közül dr. Badics Ferenc főigazgató, dr. Novák Lajos pápai prelátus, — aki az iskola alapításától kezdve tíz éven át r. kath. hittanárunk volt — dr. Geréb József c. igazgató, dr. Waldapfel János, dr. Gyomlay Gyula.

### 4. A tanári testület személyes ügyei.

A kormányzó úr Őfőméltósága *Oberle Károly* főgimn. igazgatót, aki második éve áll iskolánk élén, a Gyakorló-Főgimnázium igazgatójává nevezte ki, az ötödik fizetési osztályba való sorozással. A kormányzó úr Őfőméltósága *dr. Papp Ferenc* c. igazgató, *dr. Császár Ernő* és *dr. Szabó Dezső* r. tanárokat a VI. fizetési osztályba nevezte ki. *Dr. Wagner József* tanár pedig a VII. fizetési osztályba lépett elő. — *Demény Dezső,* pápai kamarás e tanév elején a bíboros hercegprímás úr Ő Eminenciája rendelkezéséből megvált intézetünkben viselt r. kath. hittanári állásától. Távozó kartársunk 1896 óta működött intézetünkben s e negyedszázad

alatt nemes buzgalommal töltötte be magasztos hivatását, a r. kath. vallású ifjúságunk lelki vezetését. Mi tanárok, kedves kartársat vesztettünk el benne, aki közvetlenségével, derült kedélyével, férfias művészlelkével sok kedves emléket hagy maga után. A tanulók lelki atyjukat, aki példás rendtartásával, de megértő és szerető gyöngédséggel irányította lelküket. — Már 1920 nov. óta szabadságon volt, és *dr. Sántha Pál* és *dr. Záborszky István*, a Szent Imre-kollégium prefektusai helyettesítették s működésük alatt valamennyiünk vonzalmát megnyerték. Az 1920/21. iskolai év végén ők is búcsút vettek tőlünk. — Örömmel üdvözöltük körünkben az iskolai év elején *dr. Auer Jenő* ezredes-lelkész, batthai c. apáturat, akit Ő Eminenciája iskolánk r. hittanárává kinevezett. — 1921 szept. a V. K. miniszter *dr. Balázs Istvánt*, aki 1911 óta működött iskolánkban, az I. ker. áll. főgimnázium párhuzamos osztályaihoz helyezte át. — Búcsút vett tőlünk *dr. Kubicsek Albert* tanár is, aki az 1920/21. iskolai év második felében a megrendült egészsége miatt szabadságon levő *dr. Fest Sándor* óráit látta el. — Szívesen köszöntöttük az iskolai év kezdetén új kartársunkat, *Sipőtz Pál* r. tanárt, akit a V. K. miniszter a VIII. ker. áll. főgimnáziumtól rendelt át hozzánk. — Meghatottan fogadtuk régi kartársunkat, *Bokor László* r. tanárt, midőn hét esztendei nehéz szibériai fogság után 1922 tavaszán ismét körünkben láttuk.

### 5. A tanárjelöltek gyakorlati kiképzése.

Az 1921/22. iskolai év folyamán összesen 28 tanárjelöltet vettünk fel, köztük két ciszterci-rendi áldozópapot. A tanárjelöltek közül hatan évközben tanári vagy más alkalmazást nyertek, így az év végéig 22-en maradtak az intézet kötelékében. Közülük 13-nak volt tanári, 4-nek pedig doktori oklevele.

Jelöltjeinket az intézet szokása szerint rendszeresen foglalkoztattuk: az első hónapokban hospitáltak a szakmájukbeli s egyéb tanítási órákon, később a vezetőtanárokkal való előzetes megbeszélés után maguk is tanítottak. Két jelöltünk nyilvános mintatanítást is tartott az egész tanári testület és a többi jelölt jelenlétében. A jelöltek részt vettek az intézet minden munkájában, hogy teljesen megismerkedjenek az iskola belső életével. Jelen voltak az értekezleteken, segédkeztek az igazgatói iroda s a szertárak munkálataiban stb. — Gyakorlati képzésüket kiegészítették a heti két órában tartott *theoretikumok*, amelyeket a miniszterium megbízásából dr. Staud János tanár vezetett. Tárgyalás alá kerültek a tanításnak és a nevelésnek az iskolai élettel kapcsolatos kérdései. E theoretikumok anyagát a vezető tanár előadásán kívül a felmerülő kérdések közös megbeszélése alapvető pedagógiai művekből (Herbart, Ziller, Rein, Willmann, Finászy stb.) való szemelvények felolvasása és megvitatása alkotta. Jelentős tárgyát alkotta e megbeszéléseknek az 1883. évi középiskolai törvény ismertetése kapcsolatban az új Rendtartással és az Érettségi vizsgálati utasítással. Tüzetes megbeszélés tárgya volt még a latin nyelv gimnáziumi tanításának részletes módszertana. Később, midőn jelöltjeink kellő gyakorlatra tettek szert a tanításban, közülük is tartottak ketten

mintatanítást: ápr. 5-én *Gombás József Miksa* latin nyelvből az I. osztályban és ápr. 26-án *Bieber Béla* mennyiségtanból a II. osztályban.

Fűtőanyag hiánya miatt a tanítás nem szünetelt. A szülőknek egy értekezlete *Masirevich György* államvasuti igazgató úr elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki fűtőanyag beszerzésére. Nagy érdemekkel támogatta e bizottságot néhai Dezsényi Gyula úr, a Salgótarjáni Kőszénbánya igazgatója, s így lehetővé vált, hogy — ha gyenge fűtéssel is — de fennakadás a tanításban nem volt.

A VIII. osztály tanulóinak május 9—12. napjain voltak az osztályvizsgálatai. A többi osztályokban a tanítás megszakítás nélkül folyt jún. 19-ig, az évvégi összefoglalásokat jún. 20—26. tartottuk meg. Az iskolai év ünnepélyes bezárása és a bizonyítványok kiosztása jún. 29-én ment végbe.

Az iskolai év nyugalmát két gyászos esemény zavarta meg. Okt. 6-án Nyugat-Magyarország védelmében elesett iskolánknak volt jeles növendéke, losonci Lossonczy Antal műegyetemi hallgató. Okt. 10-én a Kerepesi-temetőben végbement temetésén tanári vezetéssel jelen voltak iskolánk VII. és VIII. osztályának tanulói, hogy kifejezést adjanak gyászuknak és kegyeletüknek, amely megilleti a hazájáért vérét ontó ifjút. Legyen áldott emléke, és adja Isten, hogy hős példája erőt és elszánást keltsen valamennyiünk lelkében! — A másik fájdalmas csapás, amely iskolánkat érte, egyik legkedvesebb kis tanítványunknak, br. Harkányi Károlynak, a II. oszt. jeles tanulójának gyászos elhunyta, aki dec. 21-én költözött el tőlünk. Szomorú szívvel vettünk részt a bánatos atya gyászában, aki egyetlen fiacskáját vesztette el a megboldogultban. Osztálytársai saját fogalmazású részvétiratban tolmácsolták részvétüket.

### 6. Az 1921/22. iskolai év tanulmányi tekintetben.

Augusztus 29-én tartottuk meg az I. oszt. felvételi vizsgálatait. 24 jelentkező közül 22 vett részt a vizsgálaton, közülük 20 felelt meg. Ehelyütt megállapíthatjuk, hogy ez az új intézkedés teljesen bevált, már csak azért is, mert az I. oszt.-ba kerülő tanulók külön előkészület útján jelennek meg a vizsgálaton. Augusztus 30-án folytak le a javító vizsgálatok, szept. első három napját a beiratások foglalták el. Szept. 5-én nyitottuk meg ünnepélyesen a tanévet, utána tüstént kezdetét vette a rendes tanítás. A r. kath. vallású tanulók Veni Sancte-ja szept. 8-án volt, a ref. és ág. h. ev. vallású tanulók évmegnyitó istentisztelete pedig szept. 6-án. A tanítás az egész éven át zavartalanul folyt.

Iskolánk egy régi hagyományát ujítottuk fel az elmult iskolai év folyamán nyilvános mintatanítások rendezésével, melyek az intézet igazgatójának, vezetőtanárainak és valamennyi jelöltjének jelenlétében folytak le. Ilyen mintatanítást tartottak: *Szijártó Miklós* c. igazgató nov. 9-én fizikából a VII. osztályban, *dr. Császár Ernő* tanár nov. 23-án magyar nyelvből az I. osztályban, *dr. Szabó Dezső* tanár dec. 7-én történelemből a III. osztályban, *Oberle Károly* igazgató február 22-én geometriából az V. osztályban, *Pályi Sándor* tanár márc. 8-án földrajzból a III. osztályban.

### 7. Az ifjúság vallás-erkölcsi nevelése.

Iskolánk tanári karának az elmult évben is állandóan gondja volt az ifjúság lelki életének finomítására s a vallásos érzület ápolására. A szorosan vett vallástani oktatásról az egyes hitfelekezeti hatóságok gondoskodtak. A tanévet ünnepélyes Veni Sanctevel nyitottuk meg és Te Deummal zártuk. Protestáns és izraelita vallású növendékeink ez alkalommal tanári vezetéssel vonultak isteni tiszteletre. A róm. kath. tanulók vallástani oktatását, mely az előző évben két kéz közt oszlott meg, az idén dr. Auer Jenő batthai c. apát, ezredes-lelkész őméltósága vette át. Az ő gazdag tapasztalattal párosult tudása szerencsésen eloszlatta ama nehézségeket, melyek a nem egységes vezetés hiányából keletkezhetnek. A Mária-kongregáció Horánszky-utcai kápolnájában, hová tanári kisérettel vonultak róm. kath. tanulóink, minden vasár- és ünnepnap szentbeszédet és szentmisét hallgattak. Dr. Auer Jenő apátúr, a figyelmet lekötő, áhítatot keltő s az ifjúság szükségleteit szem előtt tartó exhortatiói lelki épülésére szolgáltak kicsinek-nagynak egyaránt. Szép, de terhes munkájából részt kértek maguknak cisztercita-rendű gyakorló tanárjelöltjeink is, kik közül Gombás Miksa három ízben, Nemes Tivadar pedig egy ízben szólott növendékeinkhez a szószékről. Ő Felsége a király elhunyta alkalmából requiemen, december 8-án és az intézet ötvenéves fennállásának fordulóján pedig süveges apáti misén vettek részt a tanulók, amikor dr. Baranyai Jusztin főiskolai igazgató úr szíves előzékenységéből a cisztercita-rendű tanárjelöltek asszisztáltak. A misék áhítatát nagyban emelték a szent énekek is, melyeknek fáradságos betanítása dr. Wagner József tanár úrnak érdeme. Az orgonakiséretet ugyancsak az ő szakavatott keze szolgáltatta egész éven át. Azonfelül, hogy kath. tanulóink négyszer közösen járultak a gyónás és áldozás szentségéhez, nagyobb számban minden hónapban, sőt egyesek majdnem hetenként táplálták lelküket a mennyei kenyérrel. A gyóntatásban, meg a hamvazásban mindenkor készséges buzgósággal segédkeztek misés cisztercitáink és dr. Tóth Tihamér pápai kamarás, egyetemi tanárhelyettes úr is. Utóbbinak vezetése alatt folytatta két ifjúsági kongregációnk ez idén is a vallásos élet elmélyítésére irányuló munkáját. A háromnapos husvéti szentgyakorlatokat Krywald Ottó érseki főbiztos, szakfelügyelő úr volt szíves megtartani az Angolkisasszonyok templomában. Ugyancsak ő elnökölt a VIII. osztály május hó 6-án megtartott hittanvizsgálatain, a többi osztályokban pedig június hó 14-én és 17-én dr. Tóth Tihamér pápai kamarás úr töltötte be e tisztet. A protestáns és izraelita növendékek hittanvizsgái szintén egyházi hatóságaik intézkedései szerint folytak le.

### 8. Az ifjúság egészségügyi viszonyai.

A tanulók egészségügyi állapotát csak nagyjában mondhatjuk kielégítőnek. Egyes osztályokban ismételten fordultak elő vörheny- és fültőmirigylob-esetek. A VIII. kerület tiszti orvosa majdnem minden fertőző betegség bejelentése után megjelent az intézetben és személyesen vezette a megbetegedett tanulók osztálytermének fertőtlenítését, egyes

esetekben pedig az illető osztályokat egy-egy hétre be is záratta. Az iskolaorvos két ízben szem- és általános orvosi vizsgálatot tartott. A sok betegség-eset közül egy igen gyászos is volt, a II. osztály egy kedves tanulóját, b. Harkányi Károlyt december 21-én elragadta a halál.

### 9. Intézetünk vendégei.

*Krywald Ottó* érseki főbiztos több ízben tett látogatást intézetünkben, hol a r. kath. hittanórákon hospitált. *Dr. Petz Gedeon*, egyetemi tanár, a Tanárképző-intézet igazgatója, az évvégi összefoglalásokon vett részt, *Dr. Mágócsy-Dietz Sándor* egyetemi tanár pedig a természetrajzi órákon tett látogatást. — Az intézetnek 1912-ben érettségi vizsgálatot tett tanulói jún. 20-án iskolánkban jöttek össze, hogy megünnepeljék távozásuknak tizedik évfordulóját. Ez alkalommal volt tanáraink közül megjelentek dr. Badics Ferenc tank. kir. főigazgató, dr. Geréb József és Csízik Gyula.

### 10. Intézetünk jótevői.

A Huszár Károly-féle Láthatatlan Vendég segélyakciója a tanári testület javaslatára *Sándor Dénes* VII. o. tanulónak 3000 K-t, *Juhai Pál* VI. o. tanulónak pedig 1000 K-t juttatott. *Fleischl Róbert* műépítész 8000 K-s, *Fülöp Gáspár* nagykereskedő az iskola 50-éves jubileuma alkalmából 10,000 K-s, özv. *Lossonczy Antalné* a nyugat-magyarországi harcokban hősi halált halt Antal fia emlékére 5000 K-s alapítványt jelentett be.

### 11. Iskolai ünnepélyek.

1. Január 28-án tanulóink saját elhatározásukból ünnepélyt rendeztek, melynek előkészítésére és vezetésére dr. Wagner József tanárt kérték fel. Az ünnepély műsora a következő volt: *a)* Himnusz; *b) Nékám Sándor* VIII. o. t. üdvözlő beszéde; *c)* Magyar nóták, énekli az *I. és II. oszt. énekkara; d)* Svendsen: Románc. Hegedüli *Stern József* VIII. o. t.; *e)* Flemming: Integer vitae. Énekli a VIII. oszt férfikara; *f)* Kanizsay: *A + B.* (vidám jelenet). Előadják *Rosenberg Gábor* VIII., *Ráth István, Erdey László* és *Nánássy László* V. o. t.; *g)* Wagner József: Homerosi rapszódia. Énekli zenekari kisérettel *Hajagos Tibor* VIII. o. t.; *h)* Major: Gavotte. Előadja az ifjúsági vonós zenekar.

2. Március 15-én nemzeti ünnepünket a következő számokból álló ünnepéllyel ültük meg: *a)* Himnusz, énekli az ifjúság; *b) Nékám Sándor* VIII. o. t. ünnepi beszéde; *c)* „Járjatok be . . .“ Énekli az *I. oszt. énekkara; d)* Rákóczi-induló. Énekli a *II. oszt. énekkara; e)* Kuruc dallamok. Hegedűn előadja *Schranz Dénes* VIII. o. tan.; *f)* Petőfi: A rab oroszlán. Szavalja: *Rózsahegyi László* VIII. o. tan.; *g)* Lavotta: Szerenád. Vonós négyes. Előadják: *Stern József, Baracs János* VIII., *Mandl Gyula* VII. és *Hajdu György* V. o. tan.; *h)* Beethoven: Egmont. Előadja a zenekar dr. Wagner József tanár vezetésével. *i)* „Hiszekegy . . .“, *Szózat.* Énekli az ifjúság.

3. Az iskolánk kebelében fennálló Mária-kongregáció május 14-én d. e. az egyetemi templomban ünnepélyt tartott. *Dr. Tóth Tihamér*, pápai kamarás, a kongregációk prézese végezte a felavatást s mondta a szentbeszédet. Ugyanaz nap d. u. iskolánk tornatermében folyt le a kongregáció ünnepi akadémiája a következő műsorral: *a) Forgó István* V. o. tan.: Prologus. Előadják *Nánássy László*, *Erdey László* V. és *Puskás István* IV. o. tan.; *b) Nékám Sándor* VIII. o. tan.: Megnyitó beszéd; *c)* Grieg: Francia szerenád. Zongorán játssza *Böszörményi István* II. o. tan.; *d) Sándor Dénes* VII. o. tan.: Avatás napján. Szavalja *Harkányi József* VI. o. tan.; *e)* Tételek Mozart szonátáiból. Hegedűn játsszák *Schranz Dénes* VIII. és *Oberschall Viktor* V. o. tan.; *f)* Regina Coeli. Melodráma. Szavalja *Halász Andor* VII., zongorán kiséri *Siklóssy István* VIII. o. tan.; *g) Waigand Ferenc* VII. o. tan.: Hogyan bizonyítja az emberi nem, hogy van Isten? (Értekezés); *h)* Most már haza szállhatsz... Szavalja Clair Gyula IV. o. tan.; *i)* Grieg: Peer Gynt. 1. Solvejg dala, 2. Äse halála. Hegedűn és harmóniumon játsszák *Schranz Dénes* VIII., *Diviaczky Pál*, *Kammer György* VI., *Oberschall Viktor*, *Penkala László* V. és *Clair Gyula* IV. o. tan. dr. Wagner József tanár vezetésével; *j)* Radványi Károly: Karcsi nagyon beteg. Vidám diákjelenet. Előadják: *Róka Róbert*, *Greiner Miklós*, *Clair Gyula*, *Szász Tibor*, *Liska Gyula* IV., *Liska Zoltán* III., *Oberschall Viktor* V., *Kirchner Sándor* és *Siklóssy István* VIII. o. tan. — „Hiszekegy...“ Előadja az énekkar.

Meg kell említenünk, hogy az iskolai ünnepélyekre a Bösendorfer-zongorát a Chmel-cég szívességből engedte át, a szállítási költségeket *Stern József*, illetőleg *Rosenberg Gábor* VIII. o. tanulók a sajátjukból fedezték, az énekkar hangjegymásolási költségeit pedig *Kammer György* VI. és *Kienast Ferenc* V. o. tanulók viselték.

## III.

## A tanári testület működési köre.

### 1. Hatóságok.

A budapesti tanárképző-intézeti gyakorló-főgimnázium fenntartója a magyar állam.

Iskolánk a vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendelkezése alatt áll. A minisztériumi középiskolai ügyosztály főnöke *dr. Viszota Gyula* tankerületi kir. főigazgató.

Közvetetlen fölöttes hatóságunk a m. kir. tanárképző-intézet tanácsa, melynek igazgatója a gyakorló-főgimnáziummal szemben azon ügyekre nézve, amelyek a tanárképzéssel szorosabb kapcsolatban vannak, a felügyeleti, ellenőrzési és intézkedési jogokat gyakorolja, a középiskolai természetű adminisztratív ügyekben e jogok gyakorlása a tanárképző-intézet igazgató-helyettesét illeti meg.

A tanárképző-intézet tanácsa: elnök: dr. Békefi Remig, zirci apát; igazgató: dr. Petz Gedeon, tudományegyetemi nyilv. r. tanár; igazgató-helyettes és jegyző: dr. Wittmann Ferenc, műegyetemi nyilv. r. tanár; tanácstagok: dr. Angyal Dávid, dr. Finánczy Ernő, dr. Fröhlich Izidor, dr. Mágócsy-Dietz Sándor, dr. Pauler Ákos, dr. Pecz Vilmos tudományegyetemi ny. r. tanárok.

## 2. Tanári testület.

*a)* **Igazgató:** *Oberle Károly.* Szaktárgyai: mennyiségtan, természettan. Tanított mennyiségtant az V. osztályban heti 3 órában. Szolgálati éveinek száma: 22, igazgató 4, ennél az intézetnél 2 év óta. Lakik: V., Mária Valéria-utca 10.

*b)* **A tanári testület nyugalmazott tagjai:** *dr. Cserép József* r. tanár. Szaktárgyai: latin, görög. Szolgálati éveinek száma: 38, ebben az intézetben 14. Nyugalomba ment 1920-ban.

*Dr. Geréb József* r. tanár, címz. igazgató. Szaktárgyai: latin, görög. Szolgálati éveinek száma: 36, ebben az intézetben 25. Nyugalomba vonult 1921-ben.

*Dr. Pruzsinszky János* címz. főigazgató. Szaktárgyai: latin, görög. Szolgálati éveinek száma: 33, ennél az intézetnél 21, ebből igazgató volt 4 éven át. Nyugalomba vonult 1920-ban.

*Ujházy László* rendes tanár. Szaktárgyai: történelem, földrajz. Szolgálati éveinek száma: 43, ennél az intézetnél 14. Nyugalomba ment 1920-ban.

*c)* **A tanári testület rendes tagjai:** *dr. Alszeghy Zsolt* r. tanár, az Ifjúsági-, a Szarvas- és Bodnár-könyvtár őre. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanított magyar nyelvet az V. és VIII., latin nyelvet és görögpótló irodalmat a VIII. osztályban heti 12 órában. Szolgálati éveinek száma: 12, ennél az intézetnél 3. Lakik: II., Mária-tér 3.

*Dr. Auer Jenő,* batthai apát, középiskolai r.-kath. hittanár. Tanította a r.-kath. hittant az I—VIII. osztályban heti 16 órában. Szolgálati éveinek száma: 30, ennél az intézetnél 1. Lakik: IX., Üllői-út 119.

*Bielek Dezső* r. tanár, a VI. oszt. főnöke, az Értesítő-tár őre. Szaktárgyai: görög, latin, német. Tanított latin nyelvet a VI. osztályban, német nyelvet a III., IV. és VI. osztályban heti 16 órában és német nyelvet mint rendkívüli tárgyat külön tanfolyamon az I. és II. osztályban heti 2 órában. Szolgálati éveinek száma: 21, ennél az intézetnél 7. Lakik: IV., Kecskeméti-utca 2.

*Bokor László* r. tanár. Szaktárgyai: rajzoló mértan és művészeti rajz. 1915—1922. orosz hadifogságban volt.

*Dr. Császár Ernő* r. tanár, a III. oszt. főnöke, az Önképzőkör tanárelnöke, a Segélyzőkör pénztárosa. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanított magyar nyelvet az I., III. és VII. osztályban heti 12 órában. Szolgálati éveinek száma: 19, ennél az intézetnél 11. Lakik: VI., Felsőerdősor 1.

*Danczer Béla* r. tanár, igazgató-helyettes. Szaktárgyai: latin, görög. Tanított latin nyelvet a VII. osztályban és görög nyelvet a VI. osztályban heti 10 órában. Szolgálati éveinek száma: 14, ennél az intézetnél 5. Lakik: VIII., József-körút 48.

*Dr. Fest Sándor* r. tanár, egyetemi magántanár, a német filológiai könyvtár őre. Szaktárgyai: magyar, német. Tanított november 1-ig német nyelvet a III., V., VII. és VIII. osztályban heti 13 órában, november 1-től az V., VII. és VIII. osztályban heti 9 órában. Szolgálati éveinek száma: 16, ennél az intézetnél 11. Lakik: I., Váli-utca 4.

*Dr. Fényes Mór* szakfelügyelő, izr. hittanár. Tanította az izr. hittant az V—VIII. osztályban heti 8 órában. Szolgálati éveinek száma: 28, ennél az intézetnél 1. Lakik: VI., Izabella-utca 65.

*Geduly Olivér* r. tanár. Szaktárgyai: természetrajz, kémia. Tanított természetrajzot a II., IV., V., és VI. osztályban, szépírást a II. osztályban heti 12 órában. Vezette a természetrajzi gyakorlatokat a IV., V. és VI. osztályban heti 6 órában. Szolgálati éveinek száma: 8, ennél az intézetnél 8. Lakik: IX., Bakáts-utca 3.

*Dr. Gombos F. Albin* r. tanár, a történelmi könyvtár őre. Szaktárgyai: történelem, földrajz. Tanított történelmet a IV. és VI. osztályban, földrajzot az I. és II. osztályban heti 12 órában. Szolgálati éveinek száma: 26, ennél az intézetnél 3. Lakik: I., Döbrentei-tér 1.

*Gröger Rezső* r. tanár, az V. oszt. főnöke, értekezleti jegyző. Szaktárgyai: latin és görög. Tanította a latin és görög nyelvet az V. osztályban heti 11 órában. Szolgálati éveinek száma: 22, ennél az intézetnél 3. Lakik: II., Margit-körút 49.

*Dr. Havas Manó* izr. hittanár. Tanította az izr. hittant az I—IV. osztályokban heti 8 órában. Szolgálati éveinek száma: 20, ennél az intézetnél 6. Lakik: VIII., Rákóczi-út 59.

*Kármán Ferenc* r. tanár, szkv. tüzérszázados, a tankönyvtár őre. Szaktárgyai: mennyiségtan, természettan. Tanított mennyiségtant a III., IV. és VI. osztályban, rajzoló mértant a IV. osztályban heti 12 órában. A tanév folyamán hosszabb ideig betegeskedett, távollétében óráit Bieber Béla és Bulkay Lajos okl. tanárjelöltek látták el. Szolgálati éveinek száma: 21, ennél az intézetnél 15. Lakik: II., Bimbó-utca 10.

*Kronberger Ede* r. tanár, szkv. tüzérfőhadnagy, a VIII. osztály főnöke. Szaktárgyai: mennyiségtan, természettan. Tanított mennyiségtant a VII. és VIII. osztályban, természettant a VIII. osztályban, rajzoló geometriát az I. osztályban heti 12 órában, azonkívül fizikai gyakorlatot heti 2 órában. Szolgálati éveinek száma: 15, ennél az intézetnél 3. Lakik: I., Attila-körút 34.

*Dr. Lobmayer Géza* egészségtan-tanár és iskolaorvos. Szaktárgya: egészségtan. Tanított egészségtant a VII. osztályban heti 2 órában. Szolgálati éveinek száma: 15, ennél az intézetnél 15. Lakik: Gróf Károlyi-utca 22.

*Martos János* r. tornatanár, a testgyakorlókör vezetője, a tornaszertár őre. Szaktárgyai: torna, vívás. Tanított tornát az I—VIII. osztályban heti 16 órában. Február 1-től betegség miatt a tanév végéig szabadságon volt. Szolgálati éveinek száma: 15, ennél az intézetnél 3.

*Dr. Papp Ferenc* r. tanár, c. igazgató, a magyar filológiai könyvtár őre. Szaktárgyai: magyar, latin nyelv. Tanított magyar nyelvet a II., IV. és VI. osztályban heti 12 órában. Szolgálati éveinek száma: 25, ennél az intézetnél 5. Lakik: II., Vérmező-út 10—12.

*Pályi Sándor* r. tanár, a földrajzi könyvtár őre. Szaktárgyai: természetrajz, földrajz. Tanított földrajzot a III. osztályban, természetrajzot az I. osztályban és közgazdaságtant a VIII. osztályban heti 6 órában. Szolgálati éveinek száma: 27, ennél az intézetnél 17. Lakik: I., Lenke-út 6.

*Rónay Kázmér* r. tanár, a rajzszertár őre. Szaktárgyai: rajzolómértan és művészeti rajz. Tanította a rajzolómértant a II. és III. osztályban, görögpótló rajzot az V., VI., VII. és VIII. osztályban heti 12 órában. Szolgálati éveinek száma: 9, ennél az intézetnél 3. Lakik: I., Budafoki-út 9.

*Schidella István* r. tanár. Szaktárgyai: történelem, latin. Tanította a latin nyelvet a II. osztályban heti 12 órában. Szolgálati éveinek száma: 14, ennél az intézetnél 2. Lakik: VII., Wesselényi-utca 58.

*Sipőtz Pál* r. tanár, a folyóiratkönyvtár őre, tart. főhadnagy. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanította a latin nyelvet a III. és IV. osztályban heti 12 órában. Szolgálati éveinek száma: 17, ennél az intézetnél 1. Lakik: IX., Üllői-út 119.

*Dr. Staud János* r. tanár, a filozófiai és pedagógiai könyvtár őre, a gyakorló-tanárjelöltek számára tartott elméleti értekezletek (theoretikumok) vezetője, tandíjkezelő. Tanított latin nyelvet az I., filozófiát a VIII. és görögpótló irodalmat a VI. osztályban heti 12 órában. Szolgálati éveinek száma: 22, ennél az intézetnél 9. Lakik: Horthy Miklós-út 28.

*Dr. Szabó Dezső* r. tanár, egyetemi magántanár. Szaktárgyai: történelem, latin. Tanított történelmet a III., VII., VIII., görögpótló irodalmat a VII. osztályban. Szolgálati éveinek száma: 16, ennél az intézetnél 11. Lakik: IX., Üllői-út 121.

*Szijártó Miklós* r. tanár, c. igazgató, a fizikai szertár és fizikai könyvtár őre. Szaktárgyai: mennyiségtan és fizika. Tanított számtant az I. és II. osztályban, fizikát a VII. osztályban heti 12 órában. Fizikai gyakorlatokat tartott a VII. osztályban heti 2 órában. Szolgálati éveinek száma: 32, ennél az intézetnél 24. Lakik: IX., Mátyás-utca 18.

*Dr. Wagner József* r. tanár, a klassz. filológiai könyvtár s a zeneszertár őre. Szaktárgyai: latin, görög, ének, gyorsírás. Tanított görög nyelvet a VII. és VIII. osztályban, éneket az I. és II. osztályban, gyorsírást a IV. osztályban heti 12 órában. Tanított gyorsírást mint rendkívüli tárgyat az V. osztályban, továbbá egyházi és világi éneket és vezette a zenekart. Szolgálati éveinek száma: 15, ennél az intézetnél 5. Lakik: VIII., Népszinház-utca 31.

*d)* **A rendes órarend keretén kívül tanító vallástanárok:** *Bikár Radivoj* g. kel. szerb esperesplébános, *Bíró Lajos* unitárius lelkész, *Rapos Viktor* ág. hitv. ev. lelkész, vallástanár, *Szabó Károly* ref. lelkész, vallástanár.

*e)* **Altisztek és szolgák:** Bajó Pál, Engyel Ferenc, Németh János altisztek, Nicht Istvánné takarítónő, Matkovszky Leó fűtő.

# IV.

## A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága.

A tanári testület tagjai az iskolai munka mellett a társadalmi, közművelődési, tudományos és irodalmi mozgalmakban is tevékeny részt vettek.

*Dr. Alszeghy Zsolt*, a Szent István Akadémia tagja, a M. Tud. Akadémia irodalomtört. bizottságának segédtagja, a M. Irodalomtörténeti Társ. titkára, a Budapesti Philologiai Társ. választmányi tagja, a Pázmány Péter Irod. Társ. alelnöke, az *Élet* c. folyóirat szerkesztője. Irodalmi működése: Kisebb-nagyobb cikkek az *Élet* és *Magyar Kultúra* lapjain. Önálló füzetei: *Die katholische Belletristik in Ungarn*, Freiburg és *A művészi alkotás* (Zászlónk diák-kvt. 51.) Bpest.

*Dr. Császár Ernő*, a Budapesti Philologiai Társ. pénztárosa, az Irodalomtörténeti Társ. választmányi tagja. Szerkeszti a Magyar Jövő *Diáklexikonját*. A V. K. M. megbízásából több tankönyvbírálatot írt.

*Danczer Béla*, Officier de l'Académie Française, az Orsz. Magyar Gyorsíró-Egyesület választmányi tagja, a Kath. Középiskolai Tanáregylet igazgató-tanácsának tagja, az Angolkisasszonyok polgári iskolai tanítónőképzőjében a pedagógia tanára. A V. K. M. megbízásából három tankönybírálatot írt.

*Dr. Fest Sándor*, a Budapesti Tud. Egyetemen az angol nyelv és irod. magántanára, a Tanárképzőintézetben az angol nyelv tanára, a Magyar Külügyi Társaság r., a M. Irodalomtörténeti Társ., a Budapesti Philologiai Társ. választmányi tagja.

*Geduly Olivér*, a Kir. Magy. Természettudományi Társulat és az Állattani Szakosztály tagja.

*Dr. Gombos F. Albin*, a Magyar Történeti Társulat és az Uránia Tudományos Társulat igazgató-választmányának tagja.

*Gröger Rezső*, a Budapesti Kath. Tanári Kör jegyzője és az Orsz. Kath. Középiskolai Tanáregyesület igazgató-választmányának tagja.

*Kronberger Ede*, az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület és a Mathematikai és Physikai Társulat tagja.

*Dr. Lobmayer Géza*, egyetemi magántanár, a »Gróf Apponyi Albert-Poliklinika« sebész-főorvosa, a Budakeszi Erzsébet- és Weiss Manfréd-szanatórium sebész rendelő főorvosa, a »Budapesti Gyakorlóorvosok Segélyegyletének« alelnöke, az Erzsébet Népakadémia alelnöke.

*Oberle Károly*, az Orsz. Magyar Gyorsíró-Tanács tagja, a Tanárképző-intézetben s az Angolkisasszonyok polgári iskolai tanítónő-képzőintézetében a mennyiségtan tanára, a Kath. Középiskolai Tanáregyesület és az Orsz. Magyar Gyorsíró-Egyesület alelnöke, a M. Irodalomtörténeti Társaság választmányi tagja, az V. ker. r. kath. autonomiai hitközség képviselőtestületének és tanácsának tagja.

*Dr. Papp Ferenc*, a M. T. Akadémia levelező s a Kisfaludy-Társaság rendes tagja, a budapesti Philologiai Társ. és a Magyar Irodalomtörténeti Társ. választmányi tagja. Székét a Tud. Akadémiában *Gyulai Pál líriai költészetének fejlődése 1842—1858.* c. értekezésével foglalta el. Ezenkívül számos értekezése, bírálata, cikke jelent meg az *Akadémiai Értesítő*, *Kisfaludy-Társaság Évlapjai*, *Budapesti Szemle*, *Irodalomtörténeti Közlemények* és *Egyetemes Philologiai Közlöny* c. folyóiratokban.

*Pályi Sándor*, az Orsz. Szabadoktatási Tanács titkára, az Orsz. Gyorsíró Tanács tagja.

*Rónay Kázmér*, a Magyar Grafikusok Egyesületének választmányi tagja.

*Dr. Szabó Dezső*, a budapesti Tud. Egyetemen az újabbkori magyar történelem magántanára; a Történelmi Szeminárium adjunktusa; a Magyar Történelmi Társulat igazgató-választmányának tagja.

*Szíjártó Miklós*, az Orsz. Középisk. Tanáregyesület és a Math. és Physikai Társulat tagja. Előadásokat tartott a Szabad Lyceumban.

*Dr. Wagner József*, a Magy. Orsz. Gyorsíró-Tanács, Gab.-Mark. r. tan. vizsg. biz. tagja, a Tud. Egyetem. Bölcs. Karának s a Tanárképző-intézetnek lectora a gyorsírásból, a Ferenc József nevelőintézettel kapcsolatos internátus zenetanára, az OMGyE. vál. tagja, az Auli Philharmonia Egy. tb. titkára, okl. hegedűtanár. Szerkesztette a *Magyar diák daloskönyvét* (Zászlónk diákkönyvtár 22—23. szám). Önálló kötetek: *A levelező gyorsírás tankönyve* és *A gyorsírás kézikönyve tanárjelöltek számára.*

## V.

## Tananyag.

Az 1899. évi Gimnáziumi Tantervben előírt tanítási anyagot mindenütt elvégeztük. Az olvasmányokra, könyvnélküliekre és írásbeli dolgozatokra nézve, amennyire csak lehetett, a régi rendhez ragaszkodtunk.

## VI.

## Az intézet tanárjelöltjei.

### *a)* Az 1920—21. iskolai évben.

*Baksa Kálmán Kristóf*, ciszt.-r. áldozópap, 1894. júl. 18., Körmend, tört.-lat., szkv.
*Bezzegh Antal*, 1895. jan. 7., Újvidék, r. kath., math.-fiz., szkv.
*Bieber Béla*, 1891. dec. 16., Budapest, ref. math.-fiz., szkv., ösztöndíjas.
* *Boross Rezső*, 1897. jan. 20., Budapest, r. kath., magy.-ném., szkv., ösztöndíjas.
*Bulkay Lajos*, 1896. márc. 6., Budapest, ág. h. ev., math.-fiz., szkv., ösztöndíjas.
○ *Dér Zoltán*, 1897. dec. 7., Győr, ág. h. ev., math.-fiz., szkv.
*Grynaeus István*, 1893. márc. 21., Eperjes, math.-fiz.
*Hadarics Kálmán Vendel*, ciszt.-r. áldozópap, 1895. jan. 19., Fertőendréd, r. kath., math.-fiz., av.
○ *Heigl László*, 1896. nov. 28., Szombathely, r. kath., ném.-franc. okl.
*Kováts József*, 1894., Abádszalók, r. kath., magy.-lat., szkv.
○ *Kún Ferenc*, 1893. október 7., Baja, r. kath., ném.-lat., szkv., ösztöndíjas.
○ *László Géza*, 1897. jan. 12., Hamva, ref. math.-fiz.
*Mayer Ádám Móric*, ciszt.-r. áldozópap, 1894. szept. 2., Gádor, ném.-lat., szkv.
○ *Nagy Sándor Kálmán*, 1897. nov. 10., Orosháza, ág. h. ev., magy.-ném., okl.
*Nemes Árpád*, 1896. márc. 6., Zseliz, tört.-földr., szkv.
*Németh Antal*, 1896. jan. 5., Szentes, tört.-lat., szkv.
*○ *Scheitz Emil*, 1892. márc. 31., Magyaróvár, ném.-lat., okl.
○ *Stachó Tibor*, 1895. szept. 22., Budapest, math.-fiz., szkv.
*Szász Lajos*, 1896. Kézdivásárhely, ref., math.-fiz.
○ *Szentmiklósy Péter*, 1889. Nagykikinda, r. kath., magy.-ném. szkv.
*Dr. Tóth Jenő Károly*, 1882. okt. 26., Csetnek, r. kath., tört.-földr., szkv.

### *b)* Az 1921—22. iskolai évben.

○ *Barta József*, ciszt.-r. áldozópap, 1897. ápr. 18., Cibakháza, lat.-gör., okl.
* *Bezzegh Antal*, 1895. jan. 7., Újvidék, r. kath., math.-fiz., okl., ösztöndíjas.
* *Bieber Béla*, 1891. dec. 16., Budapest, ref., math.-fiz., okl.
*○ *Bulkay Lajos*, 1896. márc. 6., Budapest, ág. h. ev., math.-fiz., okl.
*Csapodi József*, 1899. szept. 26., Kőszeg, r. kath., tört.-földr., szkv., ösztöndíjas.
○ *Csonkás Mihály*, 1895. szept 20., Nagylány, r. kath., magy.-tört., okl.
*Demény János*, 1897. nov. 25., Gyöngyös, r. kath., tört.-földr., szkv.

* *Dér Zoltán*, 1897. dec. 7., Győr, ág. h. ev., math.-fiz., okl.
*Dobóczky József*, 1897. ápr. 14., Szeged, r. kath., lat.-gör., szkv.
*Gombás József Miksa*, ciszt.-r. áldozópap, 1895. dec. 18., Vasalja, r. kath., magy.-lat., szkv.
○ *Hrabál Ferenc*, 1893. febr. 12., Morvaőr, r. kath., tört.-földr., okl.
*Jambrich László*, ciszt.-r. áldozópap, 1895. febr. 1., Simonfa, r. kath., tört.-földr., okl.
*Dr. Juhász Andor*, 1899. aug. 1., Budapest, ref., magy.-lat.-fil. szkv.
*Kertész János Gotthárd*, ciszt.-r. áldozópap, 1897. júl. 29., Pér, r. kath., lat.-gör.-tört.-földr., szkv.
*Lévai József*, 1894. febr. 19., Léva, r. kath., lat.-gör., okl.
*Dr. Mayer Béla*, 1899. április 24., Budapest, r. kath., magy.-lat.-tört., okl., ösztöndíjas.
*Mészáros József Ervin*, ciszt.-r. áldozópap, 1897. nov. 30., Adony, r. kath., term.-földr., okl.
* *Nemes Árpád*, 1896. márc. 6., Zseliz, r. kath., tört.-földr., okl., ösztöndíjas.
*Nemes Béla Tivadar*, ciszt.-r. áldozópap, 1897. ápr. 26., Zalaegerszeg, r. kath., gör.-lat., okl.
○ *Öveges István*, 1897. aug. 20., Páka, r. kath., lat.-tört., okl.
*Pomázi Zoltán Celesztin*, ciszt.-r. áldozópap, 1897. febr. 2., Jászladány, r. kath., math.-fiz., szkv.
*Schneider Miklós*, 1897. dec. 1., Érsekujvár, r. kath., tört.-földr., szkv.
○ *Szász Lajos*, 1896. febr. 27., Kézdivásárhely, ref., math.-fiz., szkv.
*Szeberényi Gyula*, 1896. április 7., Komárom, r. kath., math.-fiz. okl.
* *Dr. Tóth Jenő Károly*, 1882. okt. 25., Csetnek, r. kath., tört.-földr., szkv.
*Dr. Varanics Ferenc*, 1898. febr. 28., Tóváros, r. kath., tört.-lat., szkv.
*Zatskó Gyula*, 1897. febr. 18., Gombos, r. kath., tört.-földr., szkv.

**A jelek és rövidítések magyarázata:** * = a mult iskolai évben is tagja volt az intézetnek; O = évközben eltávozott; okl. = okleveles; szkv. = szakvizsgálatot tett; av. = alapvizsgálatot tett.

## VII.

## Tananyag.

Az 1899. évi Gimnáziumi Tantervben előírt tanítási anyagot minden osztályban elvégeztük. Az olvasmányokra, könyvnélküliekre és írásbeliekre nézve a régi rendhez igazodtunk.

## VIII.

## A tanulók névsora.

### I. OSZTÁLY.

Brodszky Miklós (jó), Büchler István (jó), Corrádi Antal (elégs.), Csengei Pál (jó), *Fischer Endre* (jeles), Hausbrunner Péter (jó), Kerti Lajos (jó), Kolben Ödön (jó, megf.), Legányi György (elégs.), *Nagy György* (jeles), *Pessenlehner Károly* (jeles), Pfeifer Iván János (e égs., megf.), Puskás Álmos (elégs.), Rabold Károly (elégs.), Róka Gyula (jó). Sinkó Ferenc (elégs.), Strasser Sándor (jó), *Szabó Dezső* (jeles), Szűts Jenő (elégs., megf.), *Tomory Jenő* (jeles), *Wagner Miklós* (jeles), Waigand József (jó). — *Kilépett:* Batizi László, Brandl Vilmos.

### II. OSZTÁLY.

*Bartók Béla* (jeles), *Bernauer László* mt. (jeles), Böszörményi István (jó), Csiszár Kálmán (elégs.), Fischer György (jó), Fuchs Tibor (jó), Gábor Ferenc (elégs.), Harkányi István (jó), Herodek Tibor (elégs.), Jármay István (elégs., tűrhető), *br. Kemény Gábor* (jeles), *Kesserű István* (jeles), *br. Korányi János* (jeles), Kölber János (elégs.), Kőrösy

József (jó), Kugler Albert (elégs.), Kunos Ferenc (elégs.), Küpry Tibor (elégs.), Márkus Pál mt. (ism.), Molnár József (elégs., megf.), Montag Ákos András mt. (elégs.), Nagel Péter (jó), Német Béla (elégs.), Pálfi László (jó), Pesztalics Lajos (elégs.), Pogány Dénes (elégs.), *Pollatsik István* (jeles), *Rényi Ferenc* (jeles), Röck István (elégs., megf.), Rubin Ferenc (elégs.), Scipiades Elemér (jó), Somogyi Géza (elégs.), Staub Olivér (elégs., megf.), Tarján Ervin mt. (jó), Teszelszky Antal (elégs., megf.), Trenkusz József (elégs.) — *Meghalt:* br. Harkányi Károly; *kilépett:* Katona László, Tarján Ervin.

## III. OSZTÁLY.

Baros Kálmán (elégs.), Brodszky Dezső (jó), Décsi László (jó, megf.), Eifrid Aladár (elégs.), Fischer Alfréd (jó), *Fischer Endre* (jeles), *Fuchs Mihály* (jeles), Gorka Tivadar (jó), *Grósz István* (jeles), Háber György (jó), Hoffmann Károly (elégs., megf.), Liska Zoltán (elégs.), Márkus István mt. (elégs.), *Patat Pál* (jeles.), Pável László (jó), Pollák György (jó), Politzer Illés (jó), Pogány Miklós (jó), Pozsonyi Tibor (jó), Révész Károly (elégs.), Simoncsics József mt. (elégs.), Tahy István mt. (elégs.), *Torday György* (jeles), *Ungár Endre* (jeles), Weil László (jó).

## IV. OSZTÁLY.

Aigner Károly (elégs.), Ács Ödön (jó), Ágotai Géza (jó), Ányos Pál (jó), *Bálint István* (jeles), Clair Gyula (jó), Csiszár László (elégs.), Demjén László (jó), Fabinyi Andor (jó), Fischer Albert (elégs.), Fischer László (jó), Fleischmann Pál (jó), Fodor Ervin (elégs.), Gelletich János (jó), *Goldner Endre* (jeles), Greiner Miklós (jó, megf.), Horovitz Péter (jó), Kann Ferenc (jó, megf.), Káldor Miklós (jó, megf.), Kelemen László (jó), *br. Kemény Boldizsár* (jeles), Kerekes Gábor (jó), Képessy József (elégs., megf.), Köhler György (jó), Krolopp Hugó (elégs.), Kun Jenő (elégs. megf.), *Kürti Miklós* (jeles), Lázár József (jó), Liska Gyula (jó, megf.), Lukách-Leszner Ervin (jó), *Marton László* (jeles), *Nékám Lajos* (jeles), *Puskás István* (jeles), *br. Radvánszky Antal* (jeles), Róka Róbert (jó), Simoncsics József (elégs.), Szász Tibor (elégs.), *Szigeti Pál* (jeles), Szlavik István (elégs., megf.), Tesszelszky László (elégs., megf.), Tolnai Antal (elégs., megf.), Tolnai Géza (jó), Valdmann Herbert (jó), *Vámbéri Róbert* (jeles). — *Kilépett:* Kertész András, Kertész Gábor.

## V. OSZTÁLY.

Ajkay Zoltán (jó), Balás Ferenc (elégs.), Balla Gábor (jó), Barca István (jó), Bartha Lajos (elégs.), Bene Imre (jó), Bikár Deján (jó), Braun László (elégs.), Erdey-Grúz László (jó), Forgács Dénes mt. (jó), Forgó István (elégs.), Hajdú György (jó), Heinrich Antal (jó), Hlavács Andor (jó), Kann Imre (elégs.), Keszthelyi Nándor (jó), Kienast Ferenc (elégs.), Koppány István (jó), *László Tibor* (jeles), *Lederer Béla* (jeles), Nánássy László (jó), Oberschall Viktor (jó), Penkala László (elégs.), Polák Mihály (elégs.), Ráth István (jó), Schmidt László (jó), Schütz-Harkányi Ede (jó), Szatmári Sándor (elégs.), Szilágyi Endre (elégs.), *Teller Ede* (jeles), Várhidy László (elégs.), Vásárhelyi Egon (jó), Végh Pál (jó), Wahlkampf Henrik (jó). — *Kilépett:* Bauer István, Benda Ákos, Vágó Gyula.

## VI. OSZTÁLY.

Ágotai László (magy., megf.), Baros Imre (elégs.), Bobula János (elégs.), Bolgár Tibor (elégs.), Böszörményi András (jó), Diviaczky Pál (elégs., megf.), Erlesbek Ottó (elégs.), Ervin László (elégs., megf.), Etter Dezső (jó), Fischl György Mátyás (jó), Gáspár Rezső Endre (jó), Gottlieb László (jó), *Harkányi József* (jeles), Hecht Oszkár (elégs., megf.), Hinfner Kálmán (elégs.), Jeszenszky István (elégs.), Jobbágyi Zsolt (jó), Juhai Pál (jó), Kammer András (jó), Kammer György (jó), Katscher Egon (elégs.), Kelecsényi Ferenc (elégs.), Kertész Nándor (elégs.), Kováts Dezső (jó), Liska Béla (jó), Lukáts László (elégs.), *Pákh Károly* (jeles), Ráth Gábor (jó), *Róka Gedeon Imre* (jeles), Rosenberg Győző (elégs.), Rubinyi György (jó), Stux György (jó), Stux Károly Lajos (jó), Szegvári Miklós (jó), Szőke Jenő (jó), Vadnai Tibor (elégs., tűrh.) — *Magántanuló:* Szeleczky István (elégs.).

VII. OSZTÁLY.

Arsenievits Géza (elégs.), Bajor István (elégs.), *Balog Tamás* (jeles), Burda István (elégs.), Gárdos István (elégs., megf.), *Gesztesi Béla* (jeles), Halász Andor (jó), Heinrich István (jó, megf.), Hlavács Kornél (jó, megf.), Jablonkay István (jó), *Jármai Gyula* (jeles), Jármay Elemér (jó), Keményffi János (jó), Kommer László (math.), Kőrösi Ferenc (jó), Major Ottó (jó), Mandl Gyula (jó), *Masirevich György* (jeles, megf.), Melichár Antal (jó), Milos Endre (jó), Molnár Ákos (math.), Montag János mt. (jó), Neményi Endre (jó), Ozanich Rolf (elégs.), *Pályi Károly* (jeles), Sándor Dénes (jó), Szabó Imre (jó), Szobotka Pál (elégs., megf.), Takacs Endre (jó), Tangl Loránd (jó), Waigand Ferenc (jó), *Zádor Béla* (jeles, megf.), Zimnic Károly (elégs.) — *Kilépett*: Bedő Andor, Dietz Miklós.

VIII. OSZTÁLY.

Baracs János (jó), Bielek László (lat.), Dezsényi Ferenc (jó), Déry György (elégs.), Dominič Vilmos (jó), Ervin Pál (jó), Gara István (ism.), *Geréb István* (jeles), Hajagos Tibor (jó), Hajdu János (elégs.), Jármay Géza (elégs.), Kaiser Emil (jó), Kasselik László (elégs.), Kirchner Sándor (jó), Krausz László (elégs.), Kultsár Miklós (elégs.), Ledofsky István (elégs.), Lossonczy Tamás (elégs.), Márkus Béla mt. (ism.), Nagy Pál (elégs.), *Nékám Sándor* (jeles), Rosenberg Gábor (elégs.), Rózsahegyi László (elégs.), Schramek József (elégs.), Schranz Dénes (jó), *Siklóssy István* (jeles), Simon Ferenc (elégs.), *Stern József* (jeles), Szőke Zoltán (elégs.), Téglás Sándor (elégs.), Tuzson János (elégs.), Zeuner Lajos (elégs.).

## IX.

## Érettségi vizsgálatok.

Az **írásbeli** érettségi vizsgálatok május hó 18., 19. és 20. napján folytak le. A tanárképző-intézeti igazgató-helyettes úr e vizsgálatokra a következő tételeket tűzte ki:

**Magyar nyelvből:** A népköltés és műköltés kapcsolata irodalmunkban.

Jelesen dolgozott: 5, jól: 7, elégségesen: 16, elégtelenül: 1 tanuló.

**Latin nyelvből:** Fordítás latinról magyarra. (Cicero de Officiis. II. könyv 23. c.)

Jelesen dolgozott: 5, jól: 7, elégségesen: 17 tanuló.

**Mennyiségtanból:** *a)* Megoldandó a következő egyenlet: $4x + 2x - 3 = \sqrt{4096}$. *b)* Mekkora annak a tizszögalapú egyenes hasábnak felszíne és térfogata, amelynek alapéle 8·4 cm., magassága 26·3 cm.

Jelesen dolgozott: 13, jól: 5, elégségesen: 10, elégtelenül: 1 tanuló.

A **szóbeli** vizsgálatok június 1—3-án folytak le dr. Wittmann Ferenc tanárképző-intézeti igazgató-helyettes elnöklete alatt. A szóbeli vizsgálatra bocsáttatott 29 tanuló.

**Eredmény:** Jelesen érett: 4, jól érett: 8, érett 13 tanuló, egy tárgyból elégtelen 4 tanuló.

**A görög nyelvből** kiegészítő vizsgálatra jelentkezett 3 tanuló.

**Eredmény:** Jeles: 1, jó: 2 tanuló.

## X.

## Ifjúsági sportversenyek.

Tanulóink a sport különböző ágait nagy lelkesedéssel és kitartással művelik s e téren jelentékeny eredményeket értek el. Derekasságuknak ékesen szóló bizonyságai azok a sportversenyek, amelyeken más intézetbeli tanulókkal mérték össze erejüket, s mindig pompásan megállották helyüket. E versenyek a következők voltak:

**1. A Budapesti Középiskolai Atletikai Klub (BKAC) vívóversenye.** E verseny ápr. 26-án és 29-én folyt le. Tanulóink valamennyi mérkőzésen részt vettek és mindegyikben győzelmet arattak. Részletes eredmények:

*a) Egyéni tőrverseny:* első *Siklóssy István* VIII. o. tan., harmadik *Nékám Sándor* VIII. o. tan.

*b) Csapat-tőrverseny:* győztes a gyakorló-főgimnázium csapata *(Siklóssy István, Nékám Sándor* és *Ervin Pál* VIII. o. tanulók). E győzelemmel tőrvívó csapatunk megvédte a már tavaly elnyert ezüst-serleget, a középiskolai csapat-tőrverseny bajnoki vándordíját.

*c) Egyéni kardverseny:* első *Nékám Sándor*, második *Siklóssy István* VIII. o. tanulók.

*d) Csapat-kardverseny:* győztes a gyakorló-főgimnázium csapata (*Nékám Sándor* VIII., *Siklóssy István* VIII. és *Rosenberg Győző* VI. o. tan.).

**2. Az intézet félszázados fennállása alkalmából rendezett vívóverseny** május 2—7-én az intézet tornatermében folyt le. A versenybíróság *Berty László* ezredes úr vezetése alatt *Majunke Walter, Mislay Sándor* és *Parragh Béla* urakból, mint a Magyar Vívó-Szövetség kiküldötteiből állott. A versenyen a budapesti középiskolák és a győri és pápai főgimnázium vívói vettek részt. Részletes eredmények:

*a)* Egyéni tőrverseny: első *Siklóssy István* (gy. f. g. VIII. o. tan.), második *Fiala László* (IV. ker. főreál), harmadik *Nékám Sándor* (gy. f. g. VIII. o. tan.), negyedik *Ervin Pál* (gy. f. g. VIII. o. tan.).

*b)* Csapat-tőrverseny: győztes a gyakorló-főgimnázium csapata (*Siklóssy István, Nékám Sándor* és *Ervin Pál* VIII. o. tan.).

*c)* Egyéni kardverseny: első *Pecsauer Attila* (bpesti Kazinczy-főgimn.), második *Nékám Sándor* (gy. f. g. VIII. o. tan.), harmadik *Siklóssy István* (gy. f. g. VIII. o. tan.), negyedik *Nagy Pál* (győri Révay-főreál).

**3. Az intézet félszázados fennállása alkalmából rendezett atletikai verseny** a Budapesti (Budai) Torna-Egyesület szénatéri pályáján folyt le május 13-án. Tanulóinkon kívül a mérkőzésekben a budapesti kegyesrendi és az ág. h. ev. főgimnáziumok versenyzői vettek részt. Versenybírák *Gally Lajos, Hámos Nándor* és *Martos János* tornatanár urak voltak. A verseny rendezésében *Martos János* tornatanárnak *Ervin Pál, Kultsár István, Nékám Sándor, Schranz Dénes, Siklóssy István, Szőke Zoltán, Zeuner Lajos* VIII., *Heinrich István, Jármai Elemér, Kommer László, Takáts Ervin* VII. és *Heinrich Antal* VI. o. tanulók segédkeztek. A nyertesek díjául szolgáló bronzplakettet Rónay Kázmér tanár tervezte. Részletes eredmények:

*a)* 100 m-es síkfutás (VII—VIII. oszt.). Első *gr. Bethlen István* (ág. h. ev.), második *Bognár István* (kegyesr.). — *b)* 60 m-es síkfutás (III—IV. oszt.). Első *Greiner Miklós* (IV. o. tan.), második *Kerekes Gábor* (IV. o. tan.) — *c)* Távolugrás (VII—VIII. oszt.). Első *Dominich Vilmos*, 553 cm. (VII. o. tan.), második *gr. Bethlen István* 551 cm. (ág. h. ev.). — *d)* 100 m.-es síkfutás (V—VI. oszt.). Első *Marnitz Sándor* (ág. h. ev.), második *Vadnai Tibor* (VI. o. tan.). — *e)* Súlydobás (V—VIII. oszt.). Első *Jármay Géza* 1064 cm. (VIII. o. tan.), második *Dominich Vilmos* 1043 cm. (VIII. o. tan.). — *f)* Magasugrás (V—VI. oszt.). Első *Tormai Sándor* 143 cm. (ág. h. ev.), második *Somogyi István* 140 cm. (ág. h. ev.). — *g)* 110 m.-es gátfutás (VII—VIII. oszt.) Első *Ehrenfeld Gábor* (ág. h. ev.), második *Milos Endre* (VII. o. tan.). — *h)* Diszkosz-vetés (V—VIII. oszt.). Első *Dominich Vilmos* 31 m. 42 cm. (VIII. o. tan.), második *Jármay Géza* 25 m. 90 cm. (VIII. o. tan.). — *i)* 4×60 m.-es staféta-futás (I—IV. oszt.). Első az ág. h. ev. főgimn. csapata. — *j)* 4×100 m.-es staféta-futás (V—VIII. oszt.). Első az ág. ev. főgimn., második a gyakorló-főgimn. csapata (*Ráth István* V., *Vadnai Tibor* VI., *Gárdos István* VII. és *Dominich Vilmos* VIII. o. tan.).

Az *a), c), d), e), h)* és *j)* pontokban felsorolt versenyek győzelmeivel, mint a legtöbb pontot nyerő intézet, a gyakorló-főgimnázium nyerte el a dr. Lumnitzer Sándor úrtól felajánlott ezüst serleget.

**4. A Move Szemere-bizottságának orsz. ifjúsági céllövőversenyén,** mely jún. 3-án folyt le a pestszentlőrinci Szemere-lövőtéren, három tanulónk került a győztesek közé: *Milos Endre* VII. o. tan. a harmadik, *Ledofszky István* VIII. o. tan. a hetedik és *Kommer László* VII. o. tan. a tizennyolcadik helyen.

# XI.

## Statisztikai kimutatás.

**A tanulók száma.** A rendes tanulók száma az iskolai év elején 269 volt, az iskolai év végén 253.

Az utóbbiak, tehát a vizsgálatot tett és osztályzatot nyert rendes tanulók osztályok szerint a következőképen oszlottak meg: I. oszt. 22, II. oszt. 32, III. oszt. 22, IV. oszt. 45, V. oszt. 33, VI. oszt. 36, VII. oszt. 32, VIII. oszt. 31.

**A tanulók vallása.** Róm. kath. 136, ref. 25, ág. hitv. ev. 26, gör. kel. 2, unit. 3, izr. 61. — *Százalékban*: róm. kath. 53·33%, ref. 9·8%, ág. hitv. ev. 10·98%, gör. kel. 0·78%, unit. 1·17%, izr. 24·7%.

**A tanulók anyanyelve.** Magyar 250, német 2, szerb 1. — *Százalékban*: magyar 98·82%, német 0·78%, szerb 0·39%.

**A tanulók nyelvismerete.** Csak magyarul beszél 63, más nyelven is 190. Az utóbbiak közül: németül 186, tótul 3, szerbül 3, franciául 46, angolul 14, olaszul 2. — *Százalékban*: csak magyarul beszél 24·7%, németül 72·93%, tótul 1·17%, szerbül 1·17%, franciául 18·04%, angolul 5·41%, olaszul 0·78%.

**A tanulók szüleinek foglalkozása.** Önálló gazda 15, önálló iparos 26, önálló kereskedő 19, önálló értelmiségi 51, közalkalmazott 86, magánalkalmazott 36, egyéb 20. — *Százalékban*: önálló gazda 5·88%, önálló iparos 10·19%, önálló értelmiségi 20%, közalkalmazott 33·76%, magánalkalmazott 14·11%, egyéb 8·62%.

**A tanulók szüleinek lakóhelye.** Budapesti 248, vidéki 5. — *Százalékban*: budapesti 98·04%, vidéki 1·76%.

**A tanulók viselete.** Dicséretes 215, megfelelő 36, tűrhető 2. — *Százalékban*: dicséretes 85·02%, megfelelő 14·21%, tűrhető 0·78%.

**A tanulók előmenetele.** Jelesrendű 41, jórendű 99, elégséges 107, bukott egy tárgyból 3, több tárgyból 3. — *Százalékban*: jelesrendű 16·18%, jórendű 38·92%, elégséges 42·36%, bukott egy tárgyból 1·27%, bukott több tárgyból 1·27%.

**Az egy, két és több tárgyból bukott tanulók osztályonkint.** I. oszt. —, II. oszt. —, III. oszt. —, IV. oszt. 2, V. oszt. —, VI. oszt. 1, VII. oszt. 2, VIII. oszt. 2, *Százalékban*: I. oszt. —, II. oszt. — III. oszt. — IV. oszt. 2·17%, V. oszt. —, VI. oszt. 2·77%, VII. oszt. 6·06%, VIII. oszt. 6·12%.

**A tanulók mulasztása.** Az egész iskolai évben mulasztott órák száma 21.954. Egy tanulóra esett 85 mulasztott óra.

**Magántanulók.** Az év folyamán vizsgálatot tett 12 magántanuló. Osztályok szerint: I. oszt. —, II. oszt. 1, III. oszt. 3, IV. oszt. 1, V. oszt 1, VI. oszt. 1, VII. oszt. 1, VIII. oszt. 1. Vallás szerint: r. kath. 8, ref. 1, ág. h. ev. 1. izr. 2. — *Százalékban*: r. kath. 66·66%, ref. 8·34%, ág. h. ev. 8·34%, izr. 16 66%. — Megfelelt 10, nem felelt meg 2. — *Százalékban*: megfelelt 83·34%, nem felelt meg 16·66%.